

Ecologie - 'groene' wetgeving en beleid

Bestemmingsplan samengesteld gebied 2

Om inzicht te krijgen in de huidige natuurwaarden in het plangebied, de eventuele gevolgen van geplande ontwikkelingen en/of activiteiten die in het plan mogelijk gemaakt worden op aanwezige natuurwaarden in het plangebied en de omgeving, dient in het kader van het bestemmingsplan een gebiedentoets (Natuurbeschermingswet en de Nota Ruimte) en een soortentoets (Flora- en Faunawet) plaats te vinden. In deze paragraaf wordt ook de Boswet en vigerend beleid op het gebied van flora en fauna behandeld.

Gebiedentoets

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet, de wet die de bescherming van gebieden regelt, in werking getreden. Hierin zijn onder andere de ruimtelijke bepalingen van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn verwerkt. De volgende typen gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden)
- Beschermd Natuurmonumenten
- Wetlands

Binnen het grondgebied van de gemeente Lelystad zijn de Oostvaardersplassen, Markermeer en IJsselmeer aangewezen als Natura 2000 – gebied. Binnen de gemeentegrenzen kennen deze gebieden alleen doelen voor vogels uit de Vogelrichtlijn, met toevoeging van Meervleermuis en Rivierdonderpad. Er komen geen aangewezen habitattypen voor en invloed van het plan op beschermde habitattypen buiten de grenzen van de gemeente is uitgesloten.

In de Nota Ruimte is de aanwijzing en bescherming van de Ecologisch Hoofdstructuur (EHS) geregeld. De begrenzing van de EHS – gebieden is een taak van de provincie. In Flevoland is de begrenzing definitief vastgesteld op 17 juni 2010.

Natura 2000

De Vogelrichtlijn is gericht op het beschermen van in het wild levende vogelsoorten en op de instandhouding van de habitat die het leefmilieu voor deze soorten vormt. De Habitatrichtlijn is gericht op het in stand houden van natuurlijke en halfnatuurlijke habitat en de bescherming van wilde flora en fauna. In dit kader zijn Speciale Beschermingszones (SBZ) aangewezen op basis van kwalificerende soorten of habitats. De aangewezen gebieden vormen samen het Europese netwerk Natura 2000. Wanneer zich in of in de buurt van een Natura 2000 gebied een (nieuwbouw)plan aandient, zal moeten worden beoordeeld of dit plan negatieve gevolgen voor de kwalificerende soorten en/of habitats heeft.

Deelgebieden Kofschip, Centrum-noord, Centrum-zuid, Landstrekenwijk

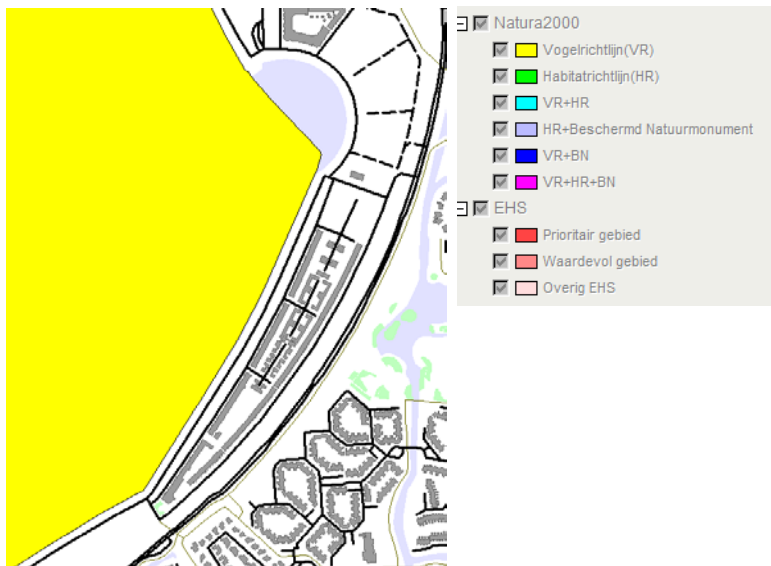
Bestemmingsplan samengesteld gebied 2 is een conserverend bestemmingsplan. In de ruimte die het vorig bestemmingsplan biedt zal niets wijzigen. De Natura 2000 – gebieden liggen op ruime afstand van deze deelgebieden. Een negatieve invloed op de Natura 2000 – gebieden ten gevolge van dit plan is uitgesloten.

Deelgebied wonen kust

Bestemmingsplan samengesteld gebied 2 is een conserverend bestemmingsplan. In de ruimte die het vorig bestemmingsplan biedt zal niets wijzigen. Natura 2000 – gebied Markermeer-IJmeer grenst aan dit deelgebied. Voor de realisatie van de woningen heeft een toets plaatsgevonden naar negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen. Gebleken is dat significant negatieve effecten niet op zullen treden. De kustzone van het Markermeer wordt door Meervleermuizen (*Myotis dasycneme*) gebruikt om te foerageren. Deze soort is beschermd volgens de Flora- en Faunawet (zie soortenbescherming), maar is ook een kwalificerende soort voor Markermeer-IJmeer. Er worden geen ruimtelijke beperkingen in het plan opgenomen, waardoor het foerageergebied niet meer zou kunnen functioneren. Meervleermuizen zijn wel gevoelig voor verlichting; extra verlichting schijnend in de richting van het water is daarom niet toegestaan. Een negatieve invloed op de Natura 2000 – gebieden ten gevolge van dit plan is uitgesloten.

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

De Natura 2000 - gebieden maken deel uit van de EHS in de status van prioritair gebied. Daarnaast wordt onderscheid gemaakt in ecologische verbindingszones, waardevolle gebieden en overig EHS. De ecologische verbindingszones zorgen ervoor dat afzonderlijke natuurgebieden met elkaar verbonden worden en planten en dieren zich kunnen verspreiden. De waardevolle gebieden hebben een hoge actuele of potentiële natuurwaarde. Deze gebieden zijn essentieel voor de samenhang en kwaliteit van de EHS. De prioritaire en waardevolle gebieden vormen samen de kerngebieden van de EHS. De provincie heeft de EHS begrensd, gemeenten zijn verplicht om deze begrenzing in bestemmingsplannen te verwerken.

In Bestemmingsplan 'Samengesteld gebied 2' bevindt zich een prioritair gebied, namelijk Natura 2000 – gebied Markermeer. Activiteiten en plannen met een negatieve invloed op de wezenlijke waarden van de EHS zijn in principe niet toegestaan. Omdat het EHS gebied overlapt met het N2000 – gebied, zal hier niet verder op ingegaan worden.

Wetland

Onder wetlands worden waterrijke gebieden verstaan, bijvoorbeeld moerassen of veengebieden. Deze natuurgebieden hebben belangrijke functies, onder andere voor trekvogels, vissen en andere waterdieren. Wetlands en de planten- en diersoorten die erin leven, worden beschermd door het Ramsar Verdrag uit 1971

Het Markermeer is aangewezen als wetland. Extra beschermingsmaatregelen zijn niet noodzakelijk, omdat het gebied beschermd is volgens de Natuurbeschermingswet. Negatieve invloed is daarmee uitgesloten.

Boswet

De Boswet regelt de instandhouding van (productie)bos in Nederland. De Boswet stelt regels voor herplant van bos bij kap en/of oogst van bos. In principe dienen gekapte percelen binnen drie jaar ter plaatse herplant te worden. Is dit niet mogelijk, dan kan ontheffing verleend worden om elders te herplanten. De bestemming op de herplantlocatie dient zodanig te zijn dat deze de aanwezigheid van bos mogelijk maakt. De Boswet heeft alleen werking buiten de 'bebouwde kom grens Boswet'.

In het bestemmingsplan samengesteld gebied 2 ligt alleen deelgebied Kofschip deels buiten de bebouwde kom. Hier liggen nieuwe bospercelen, welke aangeplant zijn als compensatie van elders gekapt bos.

Beleid

Met ingang van 1 januari 2009 beheert de gemeente Lelystad haar groenvoorzieningen conform de Gedragscode Beheer Gemeentelijk Groenvoorzieningen. Als onderdeel hiervan heeft het College de 'Natuurstatuskaart' vastgesteld op 25 november 2008. Daarmee zijn de beschermde gebieden vastgesteld en is tevens een status gegeven aan gebieden die van belang zijn voor (beschermde) planten en dieren.

In het plangebied bevinden zich, naast het Natura 2000 gebied Markermeer-IJmeer, een aantal gebieden en structuren die van belang zijn voor het behoud van soorten en biodiversiteit in de stad.

Deelgebieden Kofschip, Centrum-noord, Centrum-zuid

In deze deelgebieden bevinden zich voor biodiversiteit belangrijke gebieden. Dit zijn de braakliggende terreinen ten noorden van de Stelling en de Campuszone. In deze gebieden komen soorten van de 'Rode lijst' voor. Met de vlindersoort Bruin blauwtje (*Aricia agestis*) en de paddenstoel Kapjesmorielje (*Morchella gigas*) zijn opvallende soorten. Ruimtelijke ontwikkelingen zijn wel mogelijk; belangrijk is dat doorgaande, extensief beheerde, grazige zones gehandhaafd blijven, samen met een aantal grotere extensief beheerde bermen en graslanden. Met name het extensieve beheer en de voedselarme zandige bodem zijn van belang.

In Het Kofschip bevindt zich een ecologische verbindingszone, die loopt vanuit de Hollandse Hout naar het Zuigerplasbos, uit het gemeentelijk waterplan. In deze verbinding dienen oever zoveel mogelijk natuurvriendelijk ingericht te zijn, duikers vervangen te worden door duikers met faunarichel en de beplanting op de oevers dient gevarieerd te zijn en aangepast aan de functie ecologische verbindingszone.

De dreven zijn, vanwege hun groene inrichting, belangrijk als verbinding voor diersoorten. Voor zwemmende en lopende soorten vormen de kruisingen echter een gevaarlijke passage. Bij groot onderhoud aan de watergangen langs de dreven moet getracht worden duikers te vervangen door duikers met faunarichel. De spoorberm is met name van belang als verspreidingsroute voor planten en vliegende insecten.

Deelgebied Landstrekenwijk

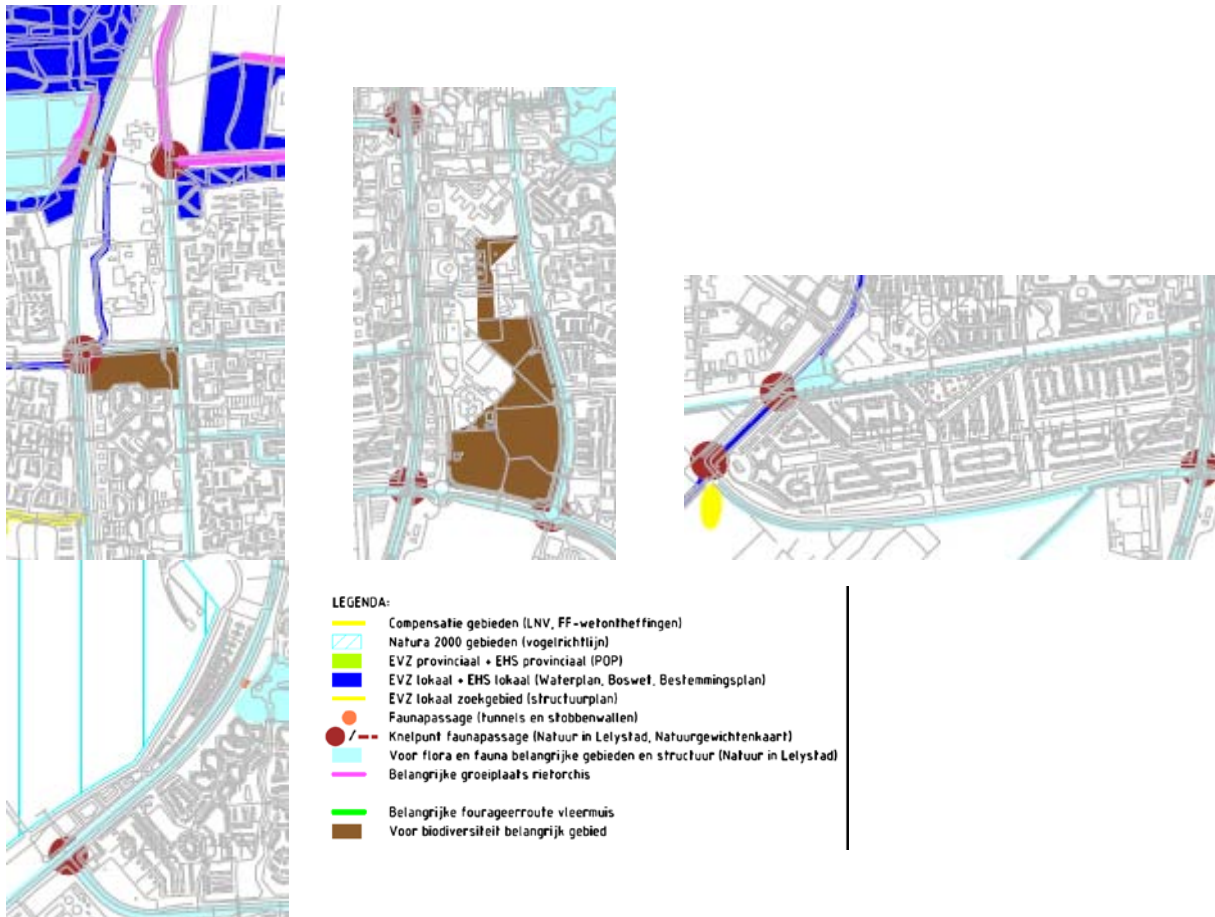
Langs de Westerdreef bevindt zich een ecologische verbindingszone, die loopt vanuit de Hollandse Hout naar het Zuigerplasbos, uit het gemeentelijk waterplan. In deze verbinding dienen oever zoveel mogelijk natuurvriendelijk ingericht te zijn, duikers vervangen te worden door duikers met faunarichel en de beplanting op de oevers dient gevarieerd te zijn en aangepast aan de functie ecologische verbindingszone.

De dreven zijn, vanwege hun groene inrichting, belangrijk als verbinding voor diersoorten. Voor zwemmende en lopende soorten vormen de kruisingen echter een gevaarlijke passage. Bij groot onderhoud aan de watergangen langs de dreven moet getracht worden duikers te vervangen door duikers met faunarichel. De spoorberm is met name van belang als verspreidingsroute voor planten en vliegende insecten.

Het Havendiep wordt mogelijk gebruikt door Meervleermuizen (*Myotis dasycneme*) als jacht en doorvlieg corridor.

Deelgebied wonen kust

Naast het Natura 2000 gebied Markermeer-IJmeer zijn de onderzijde van de dijk en de berm van de Houtribweg belangrijk als verspreidingsroute voor planten, kruipende en vliegende insecten. Met name de natte kwelzone aan de onderzijde van de dijk zorgt voor een bijzonder milieu voor planten en insecten en is, vanwege het doorgaande karakter, van groot belang.

Soortentoets

Flora- en Faunawet

Op grond van de Flora- en Faunawet gelden algemene verboden tot het verwijderen van groeiplaatsen van beschermde plantensoorten en het beschadigen of verstoren van voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten.

In artikel 75 van de Flora en faunawet worden de ontheffingsmogelijkheden weergegeven. In principe zijn alle zoogdieren, vogels, amfibieën, reptielen en vissen die in Nederland voorkomen, beschermd. De aanvraag van een ontheffing en de toetsing aan de Flora- en Faunawet gebeurt niet in het kader van het bestemmingsplan, maar in de vergunningfase van een initiatief. Om te beoordelen of dit bestemmingsplan ook uitvoerbaar is, zal hierop vooruitlopend, een verwachting worden uitgesproken over de eventuele gevolgen voor de beschermde planten- en diersoorten in het plangebied.

In de wet is een differentiatie aangebracht in niveau van bescherming. Op 23 februari 2005 is de zgn. "AmvB art. 75" van de Flora- en faunawet in werking getreden, waarin dit verschil is verwoord:

1. Alle soorten, opgenomen in Habitat richtlijn bijlage IV, de Vogelrichtlijn en beschermde soorten van de Rode Lijst zijn beschermd onder het zwaarste regime (soorten van tabel 3).
2. Soorten met vrijstelling bij een vastgestelde gedragscode (soorten van tabel 2).
3. Soorten waarvoor een algemene vrijstelling geldt.

De 1^e categorie is strikt beschermd. Voor deze soorten wordt alleen ontheffing verleend als er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort, er geen andere oplossingen mogelijk zijn om de doelstellingen van het project te behalen (mitigatie en/of alternatieven) en als er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang (art. 75, lid 5, onder c).

Voor de 2^e categorie geldt een vrijstelling van de ontheffingsplicht wanneer er volgens een door het Ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode wordt gewerkt en de werkzaamheden vallen onder de categorie:

- bestendig beheer en onderhoud;
- bestendig gebruik;
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Voor de 3^e categorie geldt een algemene vrijstelling voor:

- bestendig beheer en onderhoud;
- bestendig gebruik;
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Een uitzondering hierop zijn vogels. Voor vogels wordt geen ontheffing verleend. Indien er broedvogels aanwezig zijn dienen de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaats te vinden. Daarnaast vallen de nesten van een aantal soorten jaarrond onder de bescherming als vaste verblijfplaats.

In Samengesteld gebied 2 bevinden zich bossen, bloemrijke bermen, struweel en rietruigte, kwelzone, poelen en open water. Op basis van de terreintypen en waarnemingen kan een inschatting gemaakt worden van de voorkomende beschermde soorten.

De volgende soorten zijn bekend uit het gebied:

Tabel 3, Zwaar beschermde soorten:

Vleermuizen: Alle deelgebieden uit dit plan kunnen fungeren als leefgebied voor diverse soorten vleermuizen. In ieder geval zijn foeragerend in het gebied de Gewone Dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) te verwachten. Zowel in gebouwen als in bomen of bospercelen kunnen zich kolonies bevinden, deze zijn als vaste verblijfplaats strikt beschermd. De Meervleermuis (*Myotis dasycneme*) heeft zijn belangrijkste Europese verspreiding in Nederland, waardoor Nederland voor deze soort een belangrijke verantwoordelijkheid heeft.

Tabel 2: Overig beschermde soorten

Langs de aanwezige waterkanten en bermen komt op meerdere plaatsen de Rietorchis (*Dactylorhiza majalis praetermissa*) voor.

Vissen: De kleine modderkruiper (*Cobitis taenia*) en rivierdonderpad (*Cottus perifretum*) kunnen in de watergangen aangetroffen worden.

Amfibieën: in Lelystad is de Alpenwatersalamander (*Triturus alpestris*) in veel tuinvijvers en kleine wateren aangetroffen. Er zijn meldingen uit deelgebied Landstrekenwijk. Niet uit te sluiten valt dat deze soort zich op meerdere plaatsen gevestigd heeft.

Tabel 1: Algemeen beschermde soorten

In het gebied zijn diverse algemeen beschermde soorten aan te treffen. Het gaat onder meer op de volgende soorten; Egel (*Erinaceus europaeus*), ware- en woelmuizen, Bunzing (*Mustela putorius*), Bruine kikker (*Rana temporaria*), Groene kikker complex (*Rana ridibunda/lessonae*), Gewone pad (*Bufo bufo*) en Kleine watersalamander (*Triturus vulgaris*).

Vogels: vaste verblijfplaatsen

Voor alle vogels geldt dat het verstoren van bewoonde nesten verboden is. Bij een aantal soorten is het nest of broedplaats het hele jaar beschermd en voor enkele soorten geldt dat zij vaak terugkeren naar het zelfde nest, maar flexibel genoeg zijn om een nieuwe plek te vinden. Voor deze laatste soorten geldt dat inventarisatie gewenst is.

Voor dit plan geldt de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten voor de soorten:

In ieder geval: Huismus, Gierzwaluw, Buizerd, Ransuil en Sperwer.

Soorten waarvoor inventarisatie van nesten gewenst is: Boerenzwaluw, Boomkruiper, Ekster, Gekraagde roodstaart, Grote bonte specht, Huiszwaluw, Koolmees, Pimpelmees, Spreeuw en Zwarte kraai.

Aangezien bestemmingsplan grotendeels een consoliderend bestemmingsplan is, mag verwacht worden dat er geen grote negatieve effecten optreden. Het voortbestaan van de populaties van beschermde soorten in dit gebied komt niet in gevaar. Bij eventuele ruimtelijke procedures zal vanwege het voorkomen van beschermde soorten een aanvullende inventarisatie verricht dienen te worden. Tevens dient, vanwege het voorkomen van vleermuizen in gebouwen, bij sloopwerkzaamheden van gebouwen altijd een vleermuisinventarisatie verricht te worden. In sommige gevallen zal ook bij aanbouw aan bestaande bouw een vleermuisinventarisatie noodzakelijk zijn.

Rode Lijst

Soorten vermeld op de Rode Lijst zijn niet wettelijk beschermd, maar vallen wel onder de zorgplicht uit de Flora- en Faunawet. In het plangebied zijn diverse soorten te verwachten met een vermelding op de Rode lijst.